

CYNLLUN DIRPRWYO I SWYDDOGION**1. Diffiniadau**

- 1.1 Yn y cynllun hwn golyga “prif swyddog” y Prif Weithredwr, unrhyw Gyfarwyddwr Corfforaethol neu unrhyw Bennaeth Gwasanaeth, fel y mynna'r cyd-destun.
- 1.2 Mae unrhyw gyfeiriad at ddeddf yn y cynllun hwn yn cynnwys cyfeiriad at ddiwygiad neu ailddeddfiad ohoni ac unrhyw orchymyn neu ddeddfwriaeth eilradd a wnaed tani.

2. Cyffredinol

- 2.1 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu ar ran y Cyngor yn unol â'r cynllun hwn mewn perthynas ag unrhyw fater o fewn y gwasanaeth(au) y bo ef/hi yn gyfrifol amdanynt OND YN DDAROSTYNGEDIG i'r canlynol:-
 - 2.1.1 y polisiau a gymeradwywyd gan y Cyngor neu'r Bwrdd;
 - 2.1.2 unrhyw fater sydd wedi ei gadw i'r Cyngor, Bwrdd, Pwyllgor neu is-bwyllgor neu sydd wedi ei ddirprwyo i Arweinydd;
 - 2.1.3 Cyfansoddiad y Cyngor (gan gynnwys Rheolau Gweithdrefn y Cyngor, y Rheolau Gweithdrefn Ariannol a'r Rheolau Gweithdrefn Contractau).
- 2.2 Lle byddai gweithredu pwerau dirprwyedig yn debygol o effeithio ar ragor nag un gwasanaeth rhaid i brif swyddog ymgynghori ag unrhyw brif swyddog arall y gellid effeithio ar y gwasanaeth y mae'n gyfrifol amdano.
- 2.3 Heb ragfarn i'w bwerau/phwerau dirprwyedig neu rai'r Pwyllgor perthnasol, ac mewn achosion priodol yn unig, dylai bob prif swyddog wrth weithredu ei bwerau/phwerau:-
 - 2.3.1 gadw cysylltiad agos gyda'r Bwrdd ac, yn benodol, â'r aelodau hynny o'r Bwrdd sydd yn gweithredu fel arweinyddion portffolio mewn meysydd perthnasol i'r pwnc dan sylw a hefyd roi sylw digonol i unrhyw sylwadau o eiddo'r pwyllgorau craffu perthnasol i'r mater dan sylw;
 - 2.3.2 sicrhau ei b/fod yn ymgynghori â/neu gwybyddu'r aelod(au) lleol;
 - 2.3.3 sicrhau ei b/fod yn ymgynghori â/neu'n gwybyddu'r Prif Weithredwr.
- 2.4 Cyn gweithredu unrhyw bŵer dirprwyedig dylai bob prif swyddog ystyried a yw'r penderfyniad sydd i'w wneud yn gyfryw fel y dylid ei gyfeirio i'r Bwrdd, bwyllgor neu is-bwyllgor priodol i'w benderfynu.
- 2.5 Wrth benderfynu a ddylid cyfeirio mater i'r Bwrdd, pwyllgor neu is-bwyllgor bydd prif swyddog yn rhoi sylw i'r ystyriaethau canlynol :-
 - 2.5.1 fel arfer bydd penderfyniadau ar faterion technegol neu broffesiynol dydd i ddydd yn digwydd heb gyfeirio at aelodau;

2.5.2 rhaid ystyried barn yr aelod lleol, arweinydd portffolio a'r Prif Weithredwr; os bydd penderfyniad yn debyg o gael effaith sylweddol ar ddelwedd y Cyngor neu'n debyg o dderbyn sylw anffafriol yn y wasg bydd rhagdybiaeth o blaid ei gyfeirio at aelodau.

2.6 Bydd unrhyw swyddogaethau newydd a ddaw'n gyfrifoldeb i'r Cyngor yn cael eu cynnwys oddi fewn y cynllun hwn heb yr angen i'w ddiwygio gan y Cyngor llawn ac os cyfyd unrhyw amheuaeth ynglŷn â pha brif swyddog sy'n derbyn y swyddogaeth newydd bydd y Prif Weithredwr yn penderfynu.

3. Dirprwyo Cyffredinol.

3.1 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu yn ôl yr angen (wedi ymgynghori gyda'r arweinydd portffolio perthnasol mewn achosion priodol) i gymryd pob cam angenrheidiol i ddiogelu buddiannau neu hybu busnes y Cyngor, ond yn ddarostyngedig i'r cyfyngiadau uchod

3.2 Heb ragfarn i gyffredinoldeb yr uchod mae hyn yn cynnwys gwneud pa bynnag benderfyniadau sydd o fewn ei gallu a'i b/farn broffesiynol er mwyn gweithredu polisïau'r Cyngor ac er mwyn darparu a rheoli'r gwasanaethau y mae'n gyfrifol amdanynt ar sail dydd i ddydd.

3.3 Caiff unrhyw bwerau a roddir i brif swyddog eu gweithredu gan swyddog(ion) a awdurdodir ganddo/i boed yn ei absenoldeb neu yn unol â chyfarwyddiadau neu drefniadau cyffredinol a wneir gan y prif swyddog. Yn absenoldeb y prif swyddog caiff unrhyw swyddog a benodir ganddo/i i ddirprwyo drosto/i hefyd awdurdodi gweithredu'r pwerau dirprwyedig hynny. Er osgoi unrhyw amheuaeth gall awdurdod o'r fath ei roi i bersonau nad ydynt yn swyddogion o'r Cyngor.

3.4 Caiff pob prif swyddog awdurdodi ei staff i ymarfer pa bynnag bwerau i fynd ar neu archwilio unrhyw dir, adeiladau neu eiddo ac i roddi unrhyw dystiolaeth neu awdurdod a fo'n briodol ar gyfer gweithredu eu dyletswyddau ar gyfer y cyfryw y bo gan y Cyngor bwerau statudol.

3.5 Mewn perthynas â materion sydd wedi eu cadw i'r Cyngor, y Bwrdd neu i bwyllgor neu is-bwyllgor caniateir i'r prif swyddog perthnasol weithredu, mewn ymgynghoriad â'r arweinydd portffolio priodol a hefyd, yn ôl yr angen, â'r aelodau lleol ac arweinyddion y grwpiau gwleidyddol, rhwng cyfarfodydd os oes brys i wneud hynny, ar yr amod bod y gweithredu hynny yn cydymffurfio â pholisïau cyffredinol y Cyngor ac y rhoddir adroddiad o fanylion yr hyn a wnaed i gyfarfod priodol nesaf y Cyngor, Bwrdd, pwyllgor neu is-bwyllgor.

3.6 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu, mewn ymgynghoriad â'r Pennaeth Adnoddau Dynol, mewn perthynas â materion staffio gan gynnwys recriwtio, penodi, adolygu'r strwythur, caniatáu hicynnau ychwanegol o fewn graddfa swydd, rhoi honorariwm dros dro, disgyblu a diswyddo staff yn amodol ar unrhyw faterion sydd wedi eu cadw i'r Cyngor, neu'r Pwyllgor Adnoddau Dynol ac yn ddarostyngedig (mewn achosion o newid strwythur sy'n golygu gwyro arian o benawdau cyllidol eraill) i gydymffurfiaeth hefo'r Rheolau Gweithdrefn Ariannol ac i dderbyn cymeradwyaeth yr Uwch Arweinydd perthnasol i'r achos busnes.

- 3.7 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu mewn perthynas â chaffael a chontractau o fewn y gyllideb sydd wedi ei chymeradwyo ac yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Contractau.
- 3.8 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu ar faterion ariannol yn unol â'r Rheolau Ariannol.
- 3.9 Awdurdodir pob prif swyddog i gyflwyno rhybuddion statudol er canfod buddiant cyfreithio unrhyw berson mewn tir.
- 3.10 Awdurdodir pob prif swyddog i reoli yr asedau, cerbydau, ac offer sy'n perthyn i'r gwasanaeth y mae'n gyfrifol amdano. Mae hyn yn cynnwys rhoi caniatâd i unrhyw ddogwyddiad ar dir y Cyngor a gosod ystafelloedd mewn adeiladau y maent yn gyfrifol amdanynt am gyfnodau o 24 awr neu lai.
- 3.11 Awdurdodir pob prif swyddog i fod yn Swyddog Awdurdodi ar gyfer dibenion Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 a chant awdurdodi swyddogion eraill o fewn eu gwasanaeth i fod yn Swyddogion Awdurdodi yn yr un modd.
- 3.12 Awdurdodir pob prif swyddog, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd Portffolio perthnasol, i osod ffi ar gyfer trwyddedau, ceisiadau, a.y.b., nad ydynt yn gyfrifoldeb y Bwrdd, na phwyllgor canolog arall, yn amodol ar i'r Pennaeth Cyllid gadarnhau ymlaen llaw ei fod yn argyhoeddedig nad yw'r cynigion yn debyg o greu diffyg yng nghyfrifon y Gwasanaeth.
- 3.13 Awdurdodir pob prif swyddog i bennu ac amrywio (ar ôl ystyried ffactorau defnydd, barn gyhoeddus a chyllid) oriau agor yr holl safleoedd sy'n perthyn i'r gwasanaeth).

4. Dirprwyo penodol

- 4.1 Dirprwyir y pwerau a restrir yn y ddogfen o'r enw "Swyddogaethau nad ydynt yn gyfrifoldeb i'r Bwrdd", a geir yn rhan 3 o'r Cyfansoddiad i'r prif swyddog a enwir yn y bedwaredd golofn o'r ddogfen honno (Lle nad oes prif swyddog wedi ei enwi nid yw'r pŵer wedi ei ddirprwyo i swyddog ond fe'i cedwir yn hytrach gan y pwyllgor a enwir yn y drydedd golofn).
- 4.2 Dirprwyir y pwerau a'r dyletswyddau penodol isod i'r prif swyddog a enwir.
- 4.3 Y Prif Weithredwr.
 - 4.3.1 Gweithredu fel pennaeth y gwasanaeth taledig dan Adran 4 – Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.
 - 4.3.2 Goruchwyllo y datblygiad polisi a threfniadau gwerth gorau yn gyffredinol.
 - 4.3.3 Gweithredu dyletswyddau Clerc y Rhaglawiaeth.
 - 4.3.4 Gweithredu pwerau'r Cyngor dan Ddeddf Digwyddiadau Sifil 2004 a hawliau cyffredinol i weithredu mewn argyfwng sifil
- 4.4. Cyfarwyddwr Corfforaethol (sydd gyda chyfrifoldeb am y gronfa bensiwn).
 - 4.4.1 Hawl i weithredu ar agweddau ymarferol y strategaeth fuddsoddi a sefydlir gan y Pwyllgor Pensiynau.
- 4.5 } Heb ei ddefnyddio
- 4.6 } Heb eu defnyddio

4.7 Rheolwr Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru.

4.7.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd, o fewn y cynllun, a dan gyfarwyddyd y Bwrdd Asiantaeth i gyflawni swyddogaethau Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru.

4.7.2 Penodi swyddogion traffig dan adran 2 Deddf Rheoli Traffig 2004.

4.8. Pennaeth Adnoddau Dynol

4.8.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-

- Amodau a thelerau gwaith
- Cysylltiadau diwydiannol
- Hyfforddi a datblygu staff
- Y drefn recriwtio a phenodi
- Cyfrifoldebau'r cyflogwr mewn perthynas â iechyd a diogelwch.

4.8.2 Bod yn swyddog priodol ar gyfer llofnodi ceisiadau am wiriad gyda'r Biwro Cofnodion Troseddol.

4.8.3 Penderfynu ar ran y cyflogwr ar gam 1 o unrhyw apêl dan drefn datrys anghydfod y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

4.8.4. Penderfynu ar geisiadau ailraddio (i'w weithredu trwy'r gyfundrefn arfarnu swyddi).

4.9. Pennaeth Gofal Cwsmer

4.9.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-

- Technoleg Gwybodaeth
- Trawsnewid busnes
- Cyswllt cwsmer
- Rheoli Gwybodaeth
- Cynllun Rheoli Asedau Eiddo
- Swyddfeydd a derbynfeydd
- Cyfathrebu ac ymgynghori cyhoeddus
- Llyfrgelloedd
- Canolfannau Dysgu Gydol Oes
- Cynllunio argyfwng
- Gwasanaeth gwybodaeth plant a phobl ifanc.

4.9.2 Hawl lle nad ellir dod i delerau a'r tirfeddiannwr i brynu buddiant mewn tir o fewn chwe mis o gychwyn trafodaethau i brynu'r cyfryw drwy orchymyn prynu gorfodol yn amodol ar ddarpariaethau'r gyfraith.

4.9.3 Caniatau trwyddedau, hawddfreintiau a fforddfreintiau i, neu gan y Cyngor.

4.9.4 Mewn achosion priodol, talu iawndal dan Ddeddf Iawndal 1973, Ddeddf Cynllunio a Iawndal 1991, Deddf Landlord a Tenant 1954, neu unrhyw achos o ddadfeiliaid neu hawliadau tenantiaid.

- 4.9.5 Negodi a thalu unrhyw hawliadau am iawndal a gyflwynir yn erbyn y Cyngor am ddifrod neu golledion a achoswyd gan waith a gyflawnwyd dan bwerau statudol y Cyngor.
- 4.9.6 Rhoi cydsyniad i denantiaid y Cyngor is-osod ac is-brydlesu.
- 4.9.7 Cyhoeddi rhybudd statudol am fwriad i gynnal adolygiadau rhent ar denantiaethau.
- 4.9.8 Cychwyn achos meddiant drwy'r Llysoedd yn erbyn unrhyw denant, drwyddedwr neu dresmaswr.
- 4.9.9 Cymeradwyo'r telerau ar gyfer prynu, gaffael, gwerthu neu waredu holl fuddiannau'r Cyngor mewn tir lle bo penderfyniad wedi ei wneud i brynu, gaffael, gwerthu neu waredu gan Fwrdd, Pwyllgor, Arweinydd neu Brif Swyddog yn gweithredu pwerau dirprwyedig.
- 4.9.10 Cymeradwyo telerau ac amodau, yna caniatáu adnewyddu prydlesau.
- 4.9.11 Cymeradwyo ymestyn cyfnod prydlesau sydd mewn bodolaeth.
- 4.9.12 Rhoi cydsyniad i aseinio prydles.
- 4.9.13 Amrywio neu hepgor codi prisiau a ffioedd mewn achosion unigol lle mae amgylchiadau'r mynnu hynny.
- 4.9.14 Gweithredu is-ddeddfau llyfrgelloedd.

4.10. Pennaeth Cyllid

- 4.10.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-
 - Archwilio Mewnol
 - Cyfrifeg
 - Rheolaeth risg ac yswiriant
 - Y gronfa bensiwn a'r cynllun pensiwn
 - Rheolaeth trysorlys (gan gynnwys buddsoddiadau)
 - Treth y Cyngor a threthi annomestig
 - Budd-daliadau tai a threthi
 - Taliadau
 - Incwm a chredydwr
 - Cyflogau
- 4.10.2 Bod y swyddog priodol at bwrpas Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972 ac Adran 114 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988.
- 4.10.3 Bod y swyddog priodol at ddibenion Adran 115 ac 146 Deddf Llywodraeth Leol 1972.
- 4.10.4 Hawl i lofnodi tystysgrif nad yw les neu gytundeb yn cynrychioli trefniadau credyd dan Adran 48 Deddf Llywodraeth Leol a Tai 1989.
- 4.10.5 Hawl i lofnodi tystysgrif fod contractau yn cydymffurfio â Deddf Llywodraeth Leol (Cytundebau) 1997.

- 4.10.6 Enwebu swyddogion atal twyll budd-dal.
- 4.10.7 Awdurdodi dileu dyledion hyd at y symiau a nodir yn y Rheolau Gweithdrefn Ariannol.

4.11. Pennaeth Rheoleiddio

4.11.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-

- Rheolaeth Datblygu (yn amodol ar y cynllun dirprwyo penodol)
- Cadwraeth
- Hawliau tramwy a rheolaeth cefn gwlad (yn unol â'r cynllun dirprwyo yn Atodiad 2).
- Cludiant cyhoeddus
- Gwelliant strydoedd
- Materion grant trafndiaeth
- Gorfodaeth ffyrdd
- Diogelwch ffyrdd
- Goriad Gwyrdd Eryri
- Meysydd parcio
- Marchnadoedd a ffeiriau
- Trwyddedu
- Safonau Masnach,
- Iechyd Amgylcheddol

4.11.2 Pŵer i wneud neu gadarnhau unrhyw orchymyn dan Ddeddf Priffyrdd 1980, Deddf Bywyd Gwyllt a Cefn Gwlad 1981, Deddf Rheolaeth Traffig Ffyrdd 1984 a Deddf Parcio 1989 (ac eithrio cadarnhau gorchymyn traffig parhaol lle derbyniwyd gwrthwynebiad).

4.11.3 Gweithredu pwerau'r Cyngor dan Ddeddf Traffic Ffyrdd 1988 a Deddf Rheoli Traffig 2004.

4.11.4 Pŵer i wneud cytundebau mynediad dros dir dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 neu unrhyw ddeddfwriaeth arall.

4.11.5 Pŵer i gyhoeddi rhybuddion yn cau ffyrdd dros dro.

4.11.6 Pwerau i ymdrin ag unrhyw rwystrau ar briffyrdd gan gynnwys rhoi rhybuddion.

4.11.7 Gweithredu pwerau'r Cyngor mewn perthynas â gwrychoedd uchel dan Ddeddf Ymddygiad Gwrth-gymdeithasol 2003.

4.11.8 Gweithredu pwerau'r Cyngor dan y deddfau a restrir yn Atodiad 1 (ynghyd ag unrhyw ddeddfau eraill yn ymwneud a Gwarchod y Cyhoedd a ddaw yn gyfrifoldeb i'r Cyngor ac a gaiff eu hychwanegu at y rhestr yn Atodiad 1).

4.11.9 Awdurdod i benodi archwilwyr dan Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith, a.y.b. 1974

4.12. Heb ei ddefnyddio.

4.13. Pennaeth Economi a Chymuned

4.13.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-

- Ewrop
- Amcan 1
- Rhaglenni adfywio
- Cwlwm gwledig
- Gwasanaethau busnes
- Marchnata
- Twristiaeth
- Comisiwn Digwyddiadau
- Comisiwn Ffilm
- Hyfforddiant Gwynedd
- Cymunedau'n Gyntaf
- Llwyddo'n lleol
- Grantiau adfywio
- Amgueddfeydd
- Archifdai
- Oriellau
- Sinemâu a theatrau
- Celfyddydau
- Morwrol
- Neuaddau pentref
- Parciau gwledig
- Gwasanaethau ieuenctid.

4.13.2 Cymeradwyo grantiau hyd at uchafswm o £50,000 mewn unrhyw achos unigol gan ymgeisydd cymwys sydd a'i gartref neu fusnes wedi ei leoli o fewn terfyn Gwynedd.

4.13.3 Gosod unedau a thiroedd diwydiannol a chymryd camau i'w diogelu rhag meddiant anghyfreithlon ac i'w hadfeddiannu.

4.13.4 Cyflwyno rhybudd ymadael i denant uned neu dir diwydiannol a cheisio meddiant trwy'r llysoedd.

4.13.5 Caniatau disgownt rhent ar unedau a thiroedd diwydiannol.

4.13.6 Mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd Portffolio hawl i bennu neu amrywio taliadau am fynediad i amgueddfeydd ac orielau y Cyngor lle bo hynny'n briodol.

- 4.13.7 Mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd Portffolio dyrannu grantiau i gyrff celfyddydol o gronfeydd cyffredinol yr Adain hyd at £5000 yr un.
- 4.13.8. Awdurdod i wneud ceisiadau am arian grant o wahanol ffynonellau a gweithredu'r rhaglenni sy'n deillio o hynny.
- 4.13.9 Mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd Portffolio dyrannu grantiau cymunedol yn unol â rhaglenni a gymeradwywyd gan Fwrdd y Cyngor o wahanol gronfeydd cymunedol.
- 4.13.10 *Mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd Portffolio penderfynu ar geisiadau am gymorth ariannol o Gronfa'r Degwm.***

4.14. Pennaeth Darparu a Hamdden

- 4.14.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-
- Gofal Cartref
 - Gwasanaethau preswyl a dydd
 - Arlwyo
 - Glanhau
 - Gofalwyr
 - Canolfannau hamdden
 - Datblygu chwaraeon.
- 4.14.2 Gweithredu fel y "person cyfrifol" at ddibenion Deddf Safonau Gofal 2000

4.15. Pennaeth Gwasanaethau Cymdeithasol

- 4.15.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-
- Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol
 - Henoed
 - Iechyd Meddwl
 - Anableddau corfforol
 - Anableddau dysgu
 - Plant
 - Uned Hawliau Llês
 - Tîm Troseddwr Ifanc.
- 4.15.2 Gweithredu fel y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol.
- 4.15.3 Gweithredu pwerau dan yr holl Ddeddfau a restrir yn Atodlen 1 Deddf Awdurdodau Lleol (Gwasanaethau Cymdeithasol) 1970.
- 4.15.4 Gweithredu pwerau adran 47 Deddf Cymorth Cenedlaethol 1948.

- 4.15.5 *Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-*
- ~~*Rheolaeth a rhenti Tai Cyngor*~~
 - ~~*Cynnal a chadw tai*~~
 - *Digartrefedd*
 - *Gorfodaeth tai preifat*
 - *Grantiau tai ac adnewyddu*

4.19.2 ~~*Gweithredu swyddogaethau'r Cyngor fel landlord (gan gynnwys gosod a rheoli yn gyffredinol y stoc tai).*~~

4.15.6 *Gweithredu swyddogaethau'r Cyngor mewn perthynas â digartrefedd yn unol â Rhan 8 - Deddf Tai 1996.*

4.19.4 ~~*Gweithredu swyddogaethau'r Cyngor mewn perthynas â'r drefn Hawl i Brynu dan Ddeddf Tai 1985 a Deddf Grantiau Tai, Adeiladu ac Adnewyddu 1996.*~~

4.15.7 *Caniatau gwerthiannau cyn dai Cyngor i bobl sy'n cwrdd ar amodau statudol a derbyn neu wrthod cynnig i brynu yn ôl cyn dŷ Cyngor dan Adran 157 Deddf Tai 1985.*

4.15.8 *Gweithredu swyddogaethau'r Cyngor mewn perthynas â thai anaddas dan Ddeddf Tai 1985 a Deddf Grantiau Tai, Adeiladu ac Adfywio 1996.*

4.15.9 *Gweithredu pwerau'r Cyngor i gyflwyno rhybuddio a chymryd camau gorfodaeth mewn perthynas â thai aml-anedd.*

4.15.10 *Gweithredu pwerau gorfodaeth yn y sector tai preifat.*

4.15.11 *Cymeradwyo neu wrthod a gweinyddu ceisiadau am grantiau dan y Ddeddf Grantiau Tai Adeiladu ac Adnewyddu 1996.*

4.15.12 *Gweithredu cynllun disgownt trosglwyddadwy.*

4.15.13 *Gweithredu swyddogaethau'r Cyngor mewn perthynas â draeniad, cyflenwad dŵr a materion iechyd amgylcheddol eraill dan Ddeddf Rheoliadau Adeiladu 1984 a niwsans dan Ddeddf Gwarchod yr Amgylchedd 1990.*

4.15.14 *Gweithredu swyddogaethau'r Cyngor dan Ddeddf Tai 2004.*

4.15.15 *Cyflwyno rhybuddion eiddo dan Ddeddf Cyfraith **Eiddo** 1925.*

4.16. Pennaeth Democratiaeth a Chyfreithiol

4.16.1 *Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-*

- Cyfreithiol
- Cwynion
- Etholiadau
- Gwasanaethau Aelodau
- Argraffu
- Cyfieithu
- Pwyllgorau
- Cofrestru genedigaethau, marwolaethau a phriodasau
- Chwiliadau, pridiannau tir a thir comin.
- Cefnogi'r Crwner.

- 4.16.2 I gychwyn, amddiffyn neu setlo achosion cyfreithiol (boed yn enw'r Cyngor neu yn enw swyddog penodol o'r Cyngor) dan y gyfraith gyffredin neu dan unrhyw ddeddfwriaeth, is-ddeddfwriaeth, orchymyn neu is-ddeddf a rydd swyddogaethau i'r Cyngor neu ynglŷn â swyddogaethau a ymgymerir ganddo ac i wneud apêl yn erbyn unrhyw ddyfarniad cyfreithiol. Er osgoi unrhyw amheuaeth mae'r awdurdod hwn yn cynnwys cymryd pob cam trefniadaethol gan gynnwys cyflwyno rhybuddion, statudol neu fel arall, gwrth-rybuddion a rhybuddion i ymadael.
- 4.16.3 I awdurdodi swyddogion y Cyngor i weithredu dan baragraff 4.16.3. yn yr un modd â hithau/ag yntau ac i erlyn neu amddiffyn neu ymddangos mewn unrhyw achosion cyfreithiol yn rhinwedd darpariaethau Adran 223 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 neu unrhyw ddeddfwriaeth berthnasol arall a fo mewn grym o bryd i'w gilydd. Rhaid i'r Pennaeth ***Democratiaeth a Chyfreithiol*** gadw rhestr o bob awdurdod a roddir ganddi/o wrth weithredu ei b/phwerau dan yr is-baragraff hwn.
- 4.16.4 Bod yn swyddog priodol at ddibenion cofrestru genedigaethau, marwolaethau a phriodasau.
- 4.16.5 Gweithredu pwerau'r Cyngor dan Ddeddf Priodas 1994 a Deddf Partneriaeth Sifil 2004.
- 4.16.6 Gweithredu fel Swyddog Monitro'r Cyngor dan Adran 5 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.
- 4.16.7 Gweithredu fel Swyddog Priodol y Cyngor ac eithrio lle mae darpariaethau'r gyfraith, y cynllun hwn neu rannau eraill o'r Cyfansoddiad yn rhoi'r swyddogaeth i swyddog arall.
- 4.16.8 Awdurdod i lofnodi tystysgrifau ar gyfer Cofrestrfa Dir Ei Mawrhydi a chofrestru unrhyw bridiant tir ar ran y Cyngor.
- 4.16.9 Awdurdod i wneud gorchmynion dan Ddeddf Cymalau Heddlu Tref 1847.

- 4.16.10 Awdurdod i osod sêl gyffredin y Cyngor ar ddogfennau yn dilyn penderfyniad dilys gan y Cyngor neu'r Bwrdd, Pwyllgor, Arweinydd Portffolio neu swyddog yn gweithredu pwerau dirprwyedig, ac i awdurdodi swyddogion eraill i weithredu yn yr un modd.
- 4.16.11 Gweithredu holl bwerau'r Cyngor fel awdurdod cofrestru tir comin.
- 4.16.12 Gweithredu pwerau'r Cyngor dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 a Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 mewn perthynas â phenodi aelodau i wasanaethu ar bwyllgorau.
- 4.16.13 Awdurdod i roi tystysgrif ynglŷn â dyletswyddau gwleidyddol swydd dan adran 3 Deddf Tai a Llywodraeth Leol 1989.
- 4.16.14 *Gweithredu ar adroddiadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru dan Adran 21 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005.***
- 4.16.15 *Mewn ymgynghoriad â'r pennaeth priodol awdurdodi taliadau mewn achosion o gamweinyddu dan Adran 92 Deddf Llywodraeth Leol 2000 neu mewn achosion o gwynion dan Adran 34, Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 (ar yr amod yr ymgynghorir hefyd hefo Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio ynnachos unrhyw daliad dros £10,000).***
- 4.16.10 *Rhoi barn fel person cymwys dan Adran 36 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.***

4.17. Pennaeth Strategol a Gwella.

4.17.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-

- Rhaglen Wella
- Blaenoriaethau
- Trosolwg polisi
- Cynllun cymunedol
- Caffael
- Craffu
- Ymchwil.
- Diogelwch cymunedol.

4.17.2 Yr hawl i roi caniatad dan adran 30 Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003 (y defnydd o orchmynion gwasgaru).

4.18. Pennaeth Priffyrdd a Bwrdeistrefol

4.18.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-

- Casglu sbwriel
- Ail-gylchu/gwaredu gwastraff
- Cyfleusterau Cyhoeddus
- Cynnal a chadw priffyrdd
- Fflyd y Cyngor

- Glanhau strydoedd
- Amlogfa/gwasanaeth claddu
- Meysydd chwarae
- Cynnal tiroedd
- Teledu cylch cyfyng

4.18.2 Pŵer i gyhoeddi rhybuddion yn cau ffyrdd dros dro.

4.18.3 Pŵer i ymdrin ag unrhyw rwystrau ar briffyrdd gan gynnwys rhoi rhybuddion.

4.18.4 Pŵer i wneud unrhyw beth a fo'n angenrheidiol i reoli fflyd y Cyngor.

4.18.5 Pŵer i wneud cais am drwydded gweithredwr mewn perthynas â swyddogaethau gwastraff y Cyngor.

4.18.6 Y pŵer i weithredu hawliau gorfodaeth mewn perthynas â throeddau amgylcheddol sy'n codi dan unrhyw un o'r Deddfau a restrir isod (gan gynnwys camau a fo'n angenrheidiol i atal troseddau, addysgu a rhoi rhybuddion cosb penodedig:

- Deddf Cŵn (Baeddu Tir) 1996
- Deddf Gwarchod yr Amgylchedd 1990
- Rheoliadau Symud a Chael Gwared a Cherbydau 1986
- Deddf Cael Gwared o Ysbwriel (Mwynder) 1978
- Deddf Amgylchedd a Chymdogaethau Glân 2005
- Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003
- Deddf Rheoli Llygredd (Diwygio) 1989

4.19. ~~Pennaeth Tai~~ **Heb ei ddefnyddio**

4.20. Pennaeth Ymgynghoriaeth Gwynedd

4.20.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-

- Aseidiadau amgylcheddol
- Paratoi, rheoli a goruchwylio contractau gwaith ffyrdd
- Rheolaeth adeiladu
- Aseidiadau traffig
- Arolygon, archwiliadau a phrofion technegol
- Amddiffyn yr arfordir
- Dylunio a chynnal a chadw adeiladau.

4.20.2 Gweithredu holl swyddogaethau'r Cyngor mewn perthynas a rheolaeth adeiladu boed dan Ddeddf Adeiladu 1984 neu arall.

4.21 Pennaeth Addysg.

4.21.1 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ac o fewn y cynllun yn y meysydd canlynol:-

- Cefnogaeth ysgolion
- Anghenion addysg arbennig
- Gwasanaeth lles addysg
- Cefnogaeth llywodraethwyr
- Gwella ysgolion a safonau addysg
- Mynediad i ysgolion
- Cyflogaeth plant
- Cludiant ysgol
- Materion staffio ysgolion.
- Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc.

- 4.21.2 Gweithredu fel y Prif Swyddog Addysg.
- 4.21.3 Penderfynu ar ba ddyddiadau y bydd tymhorau a gwyliau ysgol yn dechrau a gorffen.
- 4.21.4 Ymyrryd i atal disgyblaeth rhag mynd ar chwâl mewn ysgol neu mewn achosion lle bo pryder am safonau neu reolaeth.
- 4.21.5 Penderfynu ar geisiadau gan riant sydd yn nodi ym mha ysgol y byddai'n well gan y rhiant weld addysg yn cael ei ddarparu i'w blentyn.
- 4.21.6 Penderfynu ar y trefniadau mynediad mewn ysgolion sirol a gwirfoddol.
- 4.21.7 Gweithredu pwerau'r Cyngor mewn perthynas â chyflogi plant.
- 4.21.8 Cymryd unrhyw gamau y gellir eu cymryd dan ddeddfwriaeth i wahardd personau oddi ar eiddo addysgol a chymryd camau i'w symud oddi yno yn ôl yr angen.
- 4.21.9 Gweithredu pwerau'r Cyngor i sicrhau presenoldeb disgyblion mewn ysgolion (gan gynnwys cymryd achos cyfreithiol lle'n briodol).
- 4.21.9 Penderfynu ar geisiadau am gludiant am ddim neu am ostyngiad pris i'r ysgol ac ymdrin â chytundebau cludiant ysgol.
- 4.21.10 Ystyried achosion unigol o ddisgyblion a waherddir o ysgolion a phenderfynu ar ymateb yr Awdurdod Addysg.
- 4.21.11 Atal hawl corff llywodraethu rhag cael cyllideb dirprwyedig mewn amgylchiadau y mae'r Ddeddf yn caniatáu.
- 4.21.12 Gweithredu ar unrhyw faterion staffio ysgolion lle mae'r penderfyniad yn perthyn i'r Awdurdod Addysg Lleol (yn hytrach na'r Corff Llywodraethol).
- 4.21.13 Gweithredu'r gyfundrefn Anghenion Addysg Arbennig lle nad yw penderfyniadau wedi eu dirprwyo i'r Cyd-bwyllgor Anghenion Addysg Arbennig
- 4.21.14 Penodi llywodraethwyr i gyrff llywodraethau ysgolion.

4.21.15 *Dyrannu grantiau myfyrwyr*

<u>DEDDFWRIAETH.</u>
<i>Deddf Adeiladu 1984</i>
Deddf Aer Glân 1993
Deddf Amaeth (Darpariaethau Amrywiol) 1972
Deddf Amaeth 1970
Deddf Anifeiliaid Anwes 1951
Deddf Anifeiliaid Gwyllt Peryglus 1976
Deddf Arbed Ynni 1981
Deddf Arwerthiannau Ffug 1961
Deddf Atal Difrod gan Bla 1949
Deddf Atal a Rheoli Llygredd 1999
Deddf Bridio Cŵn 1973
Deddf Bridio Cŵn 1991
Deddf Broceri Yswiriant (Cofrestru) 1977
Deddf Bwyd 1984
Deddf Cael Gwared â Sbwriel (Mwynder) 1978
Deddf Cam-ddisgrifio Eiddo 1991
Deddf Cancr 1939
Deddf Casgliadau o Dŷ i Dŷ
Deddf Cemegau Fferm a Gardd 1967
Deddf Cerbydau Modur (Offer Diogelu i Blant) 1991
Deddf Cludiant 1985
Deddf Cofrestru Tir Comin 1965
Deddf Credyd y Prynwr 1974
Deddf Cwmnïau 2006
Deddf Cŵn (Baeddu Tir) 1996
Deddf Cŵn Peryglus 1991
Deddf Cyfiawnder Troseddol 1988
Deddf Cyfiawnder Troseddol a Threfn Gyhoeddus 1994
Deddf Cyfnod-rannu 1992
Deddf Cyfreithwyr 1974
Deddf Cymalau Heddlu Tref 1847
Deddf Cymdogaethau ac Amgylchedd Glân 2005
Deddf Cymunedau Ewrop 1972
Deddf Datblygu Twristiaeth 1969
Deddf Difyrion Loteriau (Diwygiedig) 1976
Deddf Dilysnodi 1973
Deddf Diogelwch Bwyd 1990
Deddf Diogelwch Meysydd Chwarae 1975
Deddf Diogelwch Tân a Diogelwch Llefydd Chwaraeon 1987

DEDDFWRIAETH.

Deddf Diogelwch yn y Cartref 1961

Deddf Disgrifiadau Masnachol 1968

Deddf Diwydiant Dŵr 1991

Deddf Diwygio Addysg 1988

Deddf Ffrwydron (Oed Pryniant) 1976

Deddf Ffug Arwerthiannau 1961

Deddf Ffugio a Drwgfathu 1981

Deddf Gamblo 1968

Deddf Gamblo 2005

Deddf Cludiant 1985

Deddf Gwarchod Bwyd a'r Amgylchedd 1985

Deddf Gwarchod Plant (Tybaco) 1986

Deddf Gwarchod y Prynwr 1987

Deddf Gwarchod yr Amgylchedd 1990.

Deddf Gweinyddu Cyfiawnder 1970

Deddf Gwenwyn 1972

Deddf Gwerthwyr Metal Sgrap 1964

Deddf Gwerthwyr Stadau 1979

Deddf Gwlân Stwffio a Defnyddiau Eraill 1951

Deddf Gwybodaeth Amgylchedd a Diogelwch 1988

Deddf Hawlfraint, Cynllun a Patentau 1988 fel y newidiwyd gan
Ddeddf Darlledu 1990

Deddf Heddlu, Ffatrioedd ac ati (Amryfal Ddarpariaethau) 1916

Deddf Hyrwyddo a Hysbysebu Tybaco 2002

Deddf Iechyd 2006

Deddf Iechyd a Diogelwch yn y gwaith ac ati 1974

Deddf Iechyd Anifeiliaid 1981

Deddf Iechyd Cyhoeddus (Rheoli Haint) 1984

Deddf Iechyd Cyhoeddus 1936

Deddf Iechyd Cyhoeddus 1961 (Adran 73)

Deddf Lladd-dai 1974

Deddf Lles Anifeiliaid 2006

Deddf Llongau Masnach 1979

DEDDFWRIAETH.

Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976
Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982
Deddf Llywodraeth Leol 1972
Deddf Llywodraeth Leol 1992
Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989
Deddf Loteriau a Difyrion 1976
Deddf Mandiroedd a Rhanddaliadau 1908-1950
Deddf Masnachu ar y Sul 1994
Deddf Masnachu Teg 1973
Deddf Meddyginiaeth 1968
Deddf Menter 2002
Deddf Nodau Masnach 1994
Deddf Nwyddau a Gwasanaethau nas Archebwyd 1971 a 1975
Deddf Petrolewm (Cydgrynhoi) 1928
Deddf Petrolewm (Trosglwyddo Trwyddedau) 1936
Deddf Plant a Phobl Ifanc (Diogelwch Rhag Dobacco) 1991
Deddf Rheoli Llygredd 1974
Deddf Rheoli Llygredd (Diwygio) 1989
Deddf Safleoedd Carafannau a Rheoli Datblygu 1960
Deddf Sefydliadau Iechyd Anifeiliaid 1963
Deddf Sefydliadau Marchogaeth 1964
Deddf Siopau 1950
Deddf Stampiau Masnachol 1964
Deddf Sŵn 1996
Deddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993
Deddf Sŵn Beiciau Modur 1987
Deddf (Gwarchod) y Symbol Olympaidd 1995
Deddf Tai 1996 a 2004
Deddf Tân Gwyllt 1951, 1964 a 2003
Deddf Telathrebu 1984
Deddf Trafnidiaeth y Ffyrdd 1988 a 1991
Deddf Trafnidiaethy Ffyrdd (Darpariaethau ôl-ddilynol)1988
Deddf Troseddwyr Trafnidiaeth Ffordd 1988
Deddf Troseddwyr Trafnidiaeth y Ffyrdd (Cerbydau Tramor) 1972

<u>DEDDFWRIAETH.</u>
Deddf Trwyddedu 2003
Deddf Trwyddedau Helwriaeth 1860
Deddf Twyll 2006
Deddf Whisgi Albanaidd 1988
Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003
Deddf Ynni 1976
Deddf yr Amgylchedd 1995
Deddfau Cynnyrch Amaethyddol (Graddoli a Marcio) 1928 a 1931
Deddfau Cynrychiolaeth Fasnachol (Y Methodig) 1958 a 1972
Deddfau Dwyn 1968 a 1978
Deddfau Ffrwydron 1875 a 1923
Deddfau Prisiau 1974 a 1975
Deddfau Pwysau a Mesurau 1985
Deddfau Recordiau Fideo 1984 a 1993
Gorchymyn Rheoli Cŵn 1992
Rheoliadau Atal a Rheoli Llygredd 2000
<i>Rheoliadau Caniatau Amgylcheddol (Lloegr a Chymru) 2010</i>
Rheoliadau Deddfau Iechyd Cyhoeddus (Awyrennau) 1979
Rheoliadau Difrod Amgylcheddol (Atal ac Adfer) 2009
Rheoliadau Eiddo Difwg, a.y.b. (Cymru) 2007
Rheoliadau Iechyd Bwyd (Glendid Cyffredinol Bwyd) 1995
Rheoliadau Iechyd Cyhoeddus (Atal y Diciau) 1925
Rheoliadau Iechyd Cyhoeddus (Llongau) 1979
Rheoliadau Iechyd Cyhoeddus (Pysgod Cregyn) 1934
Rheoliadau Perfformiad Ynni Adeiladau (Tystysgrifau ac Archwiliadau) (Lloegr a Chymru) 2007 (fel y'i diwygiwyd).
Rheoliadau Symud a Chael Gwared â Cherbydau 1986
Rheoliadau Symud Gwastraff 1967
Rheoliadau TSE (Cymru) 2002
<i>Rheoliadau Cyflenwad Dŵr Preifat (Cymru) 2010.</i>
Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Tarddu o Anifeiliaid (Mewnforion Trydydd Gwledydd (Cymru) 2004
Rheoliadau Is-gynhyrchion Anifeiliaid (Cymru) 2003
Rheoliadau Anifeiliaid a Chynhyrchion Anifeiliaid (Mewnforio ac Allforio) 1998
Rheoliadau Lladd Disgynyddion BSE 1998
Rheoliadau Adnabod Gwartheg 1998
Rheoliadau Bas-data Gwartheg 1998
Rheoliadau Bwyd Cyffredinol 2004
Rheoliadau Hylendid Bwyd (Lloegr, G.I., Cymru, Alban, a.y.b.) 2005.

CYNLLUN DIRPRWYO HAWLIAU TRAMWY CYHOEDDUS GWYNEDD

Dirprwyr i'r Pennaeth Cynllunio a Thrafnidiaeth pob swyddogaeth sy'n gysylltiedig â hawliau tramwy cyhoeddus ac fel sydd yn y Deddfau canlynol fel eu diwygiwyd ac yn cynnwys pob deddfwriaeth eilradd

Deddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i'r Cefn Gwlad 1949;
 Deddf Cefn Gwlad 1968;
 Deddf Priffyrdd 1980;
 Deddf Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt 1981;
 Deddf Rheoliadau Traffig Ffyrdd 1984;
 Deddf Lwybrau Beics 1984;
 Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000;
 Deddf Cymdogaethau ac Amgylchedd Glan 2005 (gorchmynion adwyo);
 Deddf Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig 2006 - rhan 6

DS Mae'r uchod yn darparu bod *penderfynu* ar bob cais am orchymyn a phenderfynu cadarnhau gorchmynion, ac eithrio'r canlynol yn cael ei ddirprwyo i'r Pennaeth Cynllunio a Thrafnidiaeth.

- i Ceisiadau a gyflwynir gan Aelodau a staff cyfredol y Gwasanaeth Cynllunio a Thrafnidiaeth.
- ii Ceisiadau sydd ymwneud â thir sy'n eiddo i'r Cyngor.
- iii Penderfyniadau i gyflwyno i'r Cynulliad i gadarnhau gorchmynion wedi gwneud o dan Ddeddf Priffyrdd 1980 sydd wedi derbyn gwrthwynebiadau ac sydd heb eu tynnu yn ôl.
- iv Ceisiadau y mae'r Pennaeth Cynllunio a Thrafnidiaeth yn ystyried y dylid eu cyfeirio at Bwyllgor.
- v Ceisiadau am orchmynion o dan Ddeddf Priffyrdd 1980 pan fydd y Cynghorydd gyda'r gwyriad arfaethedig yn ei ward yn cyflwyno cais ysgrifenedig i'r Pennaeth Gwasanaeth Cynllunio a Thrafnidiaeth o fewn yr amserlen a sefydlwyd i gyfeirio y cais at y Pwyllgor Ardal. Y cyfnod penodedig ar gyfer hysbysu fydd 16 diwrnod calendr o ddyddiad y llythyr ymgynghori ar y cais.